

WONINGBOUW IN DE PERIODE VAN DE WEDEROPBOUW 1945 - 1950

In oktober 1950 werd door de gemeente Gemert een rapport uitgegeven onder de titel "Hoe Gemert groeit en bouwt aan zijn toekomst". Het is een verslag van werkzaamheden door het gemeentebestuur verricht in de periode van de nationale wederopbouw na de tweede wereldoorlog. Hoofdstuksgewijs wordt onder de aandacht gebracht wat werd verricht op het gebied van achtereenvolgens woningbouw, onderwijs, gezondheidszorg, sociale zorg, industrie, handel, landbouw, cultureel leven en dorpsverfraaiing. Ook de eigen technische en administratieve dienst wordt niet vergeten.

Het in het rapport vervatte hoofdstuk over de woningbouw legt heel overzichtelijk de historie vast van hetgeen dat op dat gebied in de naoorlogse jaren werd gerealiseerd. En het is zeker niet in de laatste plaats het fraaie tekenwerk van de hand van de toenmalige directeur van gemeentewerken (L. Ph. Spildoorn), die de redactie van Gemerts Heem deed besluiten het desbetreffende hoofdstuk in ons tijdschrift over te nemen. De tekst is van de onlangs overleden heer L.v.d.Vliert, die tot in februari 1984 bij de gemeente Gemert in dienst is gebleven. De heer Spildoorn vertrok in december 1950 al uit onze gemeente.

"WONINGBOUW"

Eind 1940 telde Gemert 7768 inwoners en die pasten precies in de 1450 huizen (en wat daarvoor doorging). Maarrr...

Eind 1945 puilden de huizen gewoonweg uit. Geen wonder ook, want eind 1945 was het inwonertal (sinds eind '40) gestegen van 7768 tot 8732 en hetgetal woningen slechts van 1450 tot 1452. Alleen al door de bevolkingsaanwas was er een tekort ontstaan van 200 woningen welk aantal nog met 125 moest worden vermeerderd ter vervanging van krotten, keten en door oorlogsgeweld vernielde huizen.

Wat gedaan met dat WONINGTEKORT VAN 325?

Reeds in 1946 mocht het Gemert
gelukken.

12 Arbeiderswoningen te bouwen;
6 in de Haag-

Ontwerp van
Gemeente-
Architect
Willem Claeren. x9

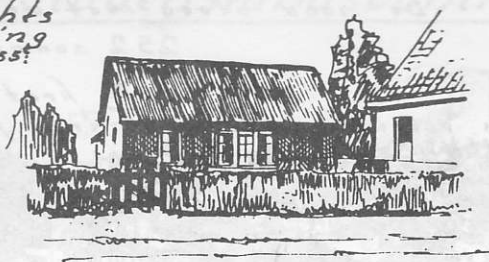
en 6 in de Deel.

Het jaar daarop
deed zich een gelegenheid voor
om 4 tweede, rondhouten
woninkjes te bouwen.
het particulier
initiatief maakte
daarvan gebruik,
beuize woning
Den Dubbeldenweg.
B 341.

Maar ook de gemeente bleef
niet achterwege.

Zie slechts
naar woning
Hoog Ass!

en de twee
gebouwtjes
aan de weg
naar de
Berglaren:

Toen
doek een
nieuw type
houten
woningen op.

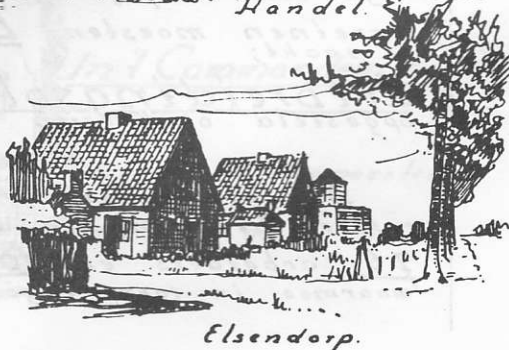
Oostenrijk exporteerde die pasklaar en in Gemert
verden er 9 in elkaar gezet:

In Gemert II

In Handel IV

In Elsendorp III

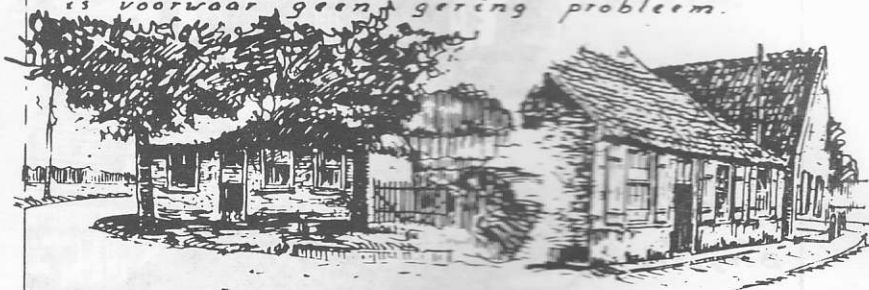

De nood sleepte met de dag,

252 samenvoelingen en

113 krotwoningen

is voorwaar geen gering probleem.

Beholve dat stad en land moest
worden afgelopen om woningen te
mogen bouwen moest er nog heel
wat voorbereidend werk geschieden om
woningen te kunnen bouwen;
gronden moesten worden aangekocht
(en met het prijzenbureau als toezien-
voogd was de prijsregeling al heel moeilijk);
terreinen moesten bouwrijp worden
gemaakt;
uitbreidingsplannen moesten
opgesteld of herzien worden.

De moeilijke arbeid vond zijn
eerste beloning in de bouw van
76 arbeiders en 10 middenstandswoningen,
waarmee in 1947 begonnen werd.

van deze 10 Middenstandswoningen.
kwamen er

2 in de Mortel

2 in de Oude straat

5 in de Eikenlaan

en

1 in de Ruyschenberghstraat

In 't Commandeurshuys

dat de Burgemeester
met zijn gezin betrok.

De 76 Arbeiderswoningen staan hier:

19 op de Den Dubbeldenweg

20 op de Molenaakker

15 in de Deel

Ook de Kerkdorpen
Handel en De
Mortel werden
niet vergeten.

Elsendorp kreeg bij
de volgende toewijzing
van bouwvolumen een
beurt

3 in de Commandeurstroet

6 in Handel

7 in de Hoo

6 in de Mortel

...zei de minister plotseling in 1948, waardoor een rem werd gezet op de realisering van het voor dat jaar toegewezen bouwvolume, terwijl de plannen daarvoor reeds in een vergevorderd stadium van voorbereiding verkeerden

Dat was een lelijke streep door de rekening.

Dat was een van de vele niet te voorzien - tegenvallers, welke een vlotte uitvoering van het woningbouwprogramma in de weg stonden.

Maar er werd niet stilgezeten en toen het bouwvolume voor 1949 bekend werd kon aanstands aan de slag worden gegaan

Dat gaf:

13 Middenlandswoningen:

1 in Elsendorp

2 op de Molenakker

10 in de Vermundtstraat

072.....

..... 18 Arbeiderswoningen:

5 in Elsendorp en 13 op de Molenakker.

Zo waren er tot dan toe 'n kleine
150 woningen gebouwd, maar dat was nog
niet de helft van het benodigde aantal!

Schot kwam er pas in de zaak toen
Minister In 't Veld een "goedkope-woningen-
stunt" lanceerde, die de architectenhoofden
dieper over de tekenborden deed buigen.

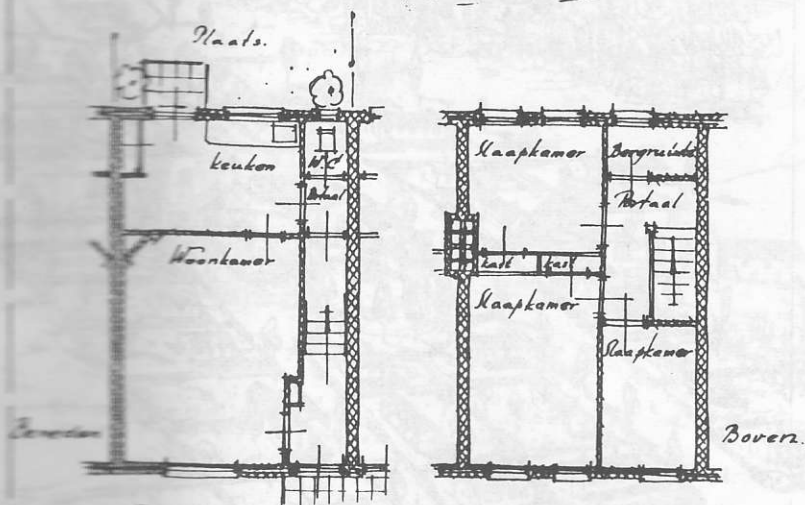
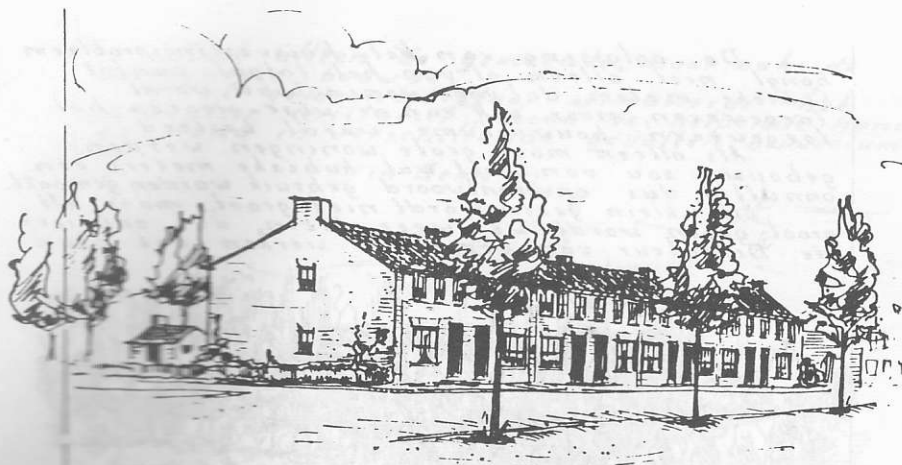
Ook in Gemert werd getekend en
gerekend en als

Eerste in Brabant.

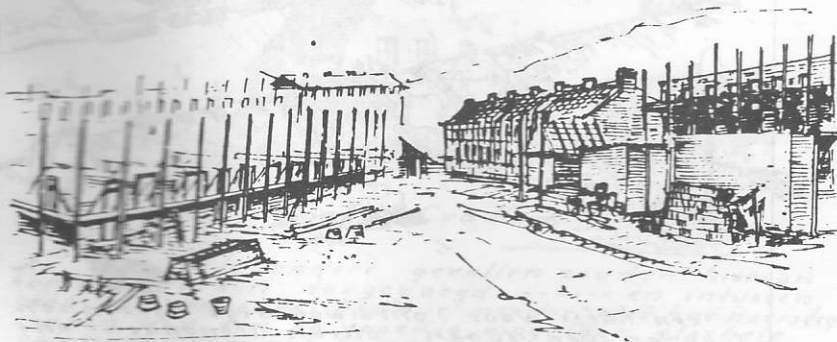
en als één der eersten in Nederland.
zag Gemert haar speciale bouwplan goed-
gekeurd.

Een extra toewijzing van 60 z.g.
"goedkope" woningen (ontwerp Spilidoorn)
werd haar deel, waarnaast ook het aantal
kubieke meters van het normale bouwvolume
1950 voor de bouw van "goedkope" woningen
werd besteed; dat scheelde trouwens ook
weer 'n paar huizen.

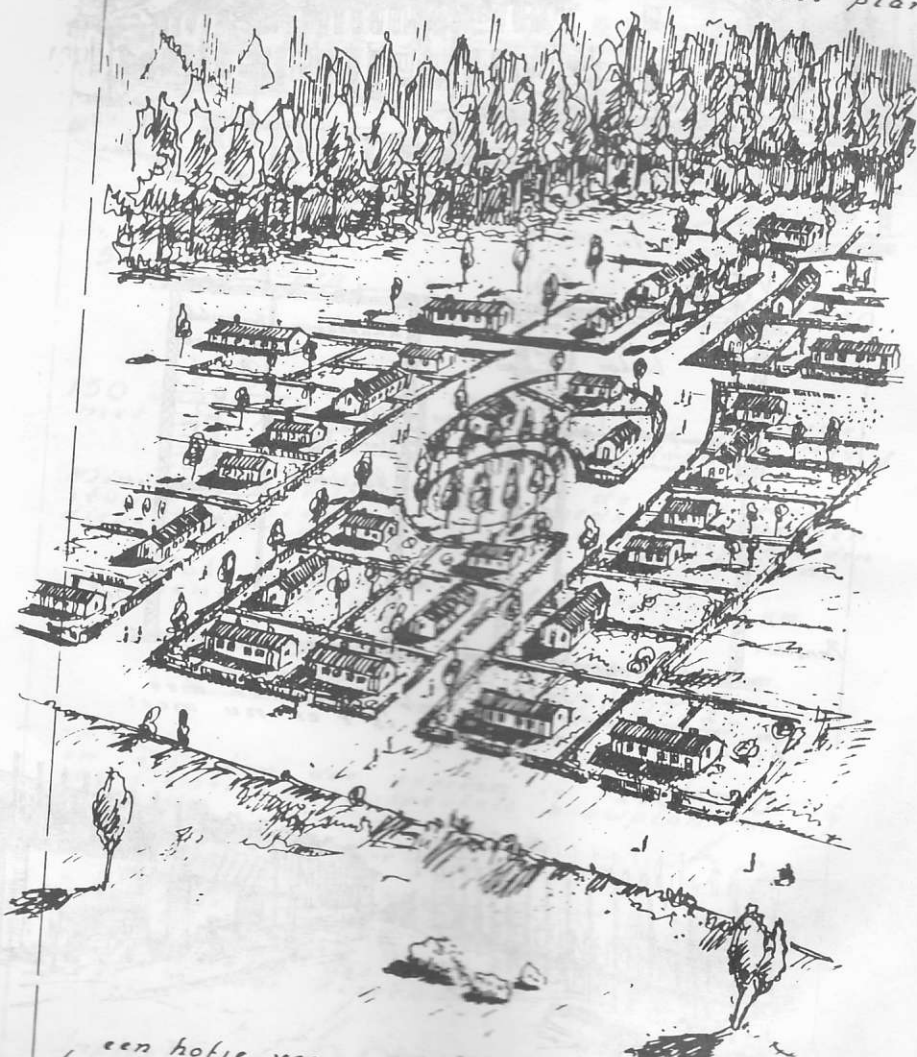
Inplaats van 60 zijn er nu daarom 80
van deze woningen in aanbouw:

in Juni van dit jaar werd er mee
 begonnen en zo ver is 4 er nu mee:

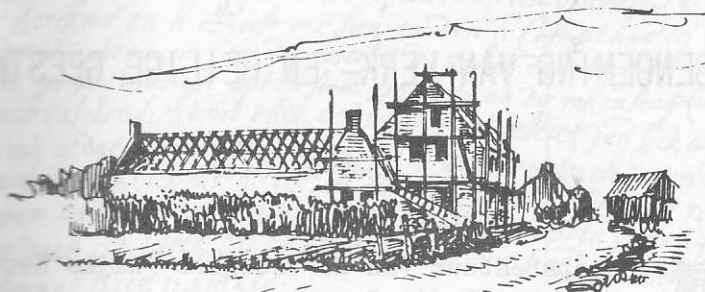
De oplossing van het huisvestingsprobleem hangt niet alleen af van het totaal aantal kubieke meters, dat voor woningbouw wordt toegewezen, maar ook van de wijze waarop het toegewezen bouwvolume wordt besteed. Als alleen maar grote woningen werden gebouwd, zou van heel wat kubieke meters een onnuttig, dus onverantwoord gebruik worden gemaakt. Elk klein gezin wordt niet groot, maar elk groot gezin wordt wel weer klein, dus ontwaart de Directeur van gemeentelijke werken dit plan

een hofje voor onvolwaardige gezinnen (ouden van dagen, alleen wonenden enz.)

niet alleen de gemeente, maar ook de
 particulier bouwde.
 Het gemeentebestuur stimuleerde het
 particulier initiatief bood de helpende hand
 en stond in verschillende gevallen bouwvolumes
 af:

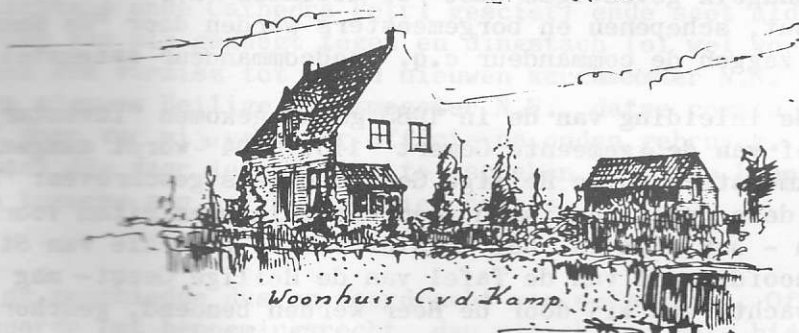
in Gemert:

in Handel: Woonhuis C. Arts in aanbouw in de Mortel:

Winkelpond G. Otten. Boerderij A. v. Zeeland
 en in Elsendorp:

Woonhuis Cvd. Kamp

Nog vele andere gevallen zouden hieraan
 kunnen worden toegevoegd ----- en intussen
 gaat het gemeente bestuur verder met het naarstig
 zoeken van een zo spoedig mogelijke algehele
 oplossing van het huisvestingsprobleem.